

ПОГЛЯД

30 січня 2019 року 1 (218)

газета Ужгородського національного університету

ГАЗЕТНИЙ ЮВІЛЕЙ

«Погляду» багато не буває... Нам — 20 років!

Перша ластівка, докинувши ококом (чи то поглядом) на університетське середовище, вилетіла з теплих країв, де правила творчі поривання ідейних натхненників, у кінці січня.

...Відтоді минуло вже два десятиліття. На сторінках газети тренувалося й розвивало креативне мислення не одне покоління студентів. Тих, котрі в навчальній гримерці під назвою «Досвід» роками готували «інформоб'єктивний», соціальний, «альма-матерівський», повсякденний, «творчому-майстерний», «студентськофайтовий» та «великоперевірвський» погляди на життя.

Понад 200 випусків часопису впродовж 20 років щомісяця потрапляли до рук працівників Ужгородського національного. Попри фінансові, технічні чи інші перепони. І цим завдячуємо Всевишньому, Україні та, звісно, колишньому й нинішньому керівництву університету, викладачам і студентам.

«Погляд» священно зберігав традиції та змінювався зі швидкістю стрілки годинника, що вказувала на різні формати, колір, дизайн, змістове наповнення та кількість сторінок. Утім, часопис завжди залишався насамперед ужнівським виданням: повідомляв про життя альма-матер; не цурався дебютних проб публіцистичного пера першокурсників, котрі згодом ставали високопрофесійними журналістами; і формував погляд, зшитий нитками досвіду та молодості.

До ювілею готуємо сюрприз (він — уже в наступному номері). Так продовжимо святкування, адже «Погляду» багато не буває...

Ваші поглядівці.

Колаж Мирослави ГАРАЗДІЙ

10. Після «Погляду» може бути тільки «Погляд»

ПОГЛЯД

ЗНАЙ НАШИХ!
Валентина БАРЧАН —
заслужений
працівник освіти
України

У Закарпатській ОДА країнам вручали чергові державні та обласні нагороди. Особливо приємно констатувати: почесного звання «Заслужений працівник освіти України» удостоєна завідувачка кафедри української літератури філологічного факультету нашого вишу Валентина БАРЧАН. Щиро вітаємо знаного науковця й педагога з високою відзнакою, а також бажаємо вагомих успіхів у новому році!

Фото: офіційний сайт УжНУ

САМОВРЯДУВАННЯ

У залі вченої ради УжНУ
тривав V Регіональний
форум місцевого
самоврядування
і громадських
об'єднань «Закарпаття
у новому етапі
децентралізації
та дорожній карті реформ
в Україні 2019 — 2020 рр.»

На V Регіональному...

Зібрання відбулося за сприяння Закарпатського регіонального відділення Асоціації міст України, Закарпатського відокремленого підрозділу установи ЦРМС, УжНУ та громадських об'єднань. Представляли їх голови міст, сіл та центрів ОТГ, потенційних ОТГ, керівники виконавчих органів, консультанти й радники офісів реформ Закар-

патського РВ АМУ і ЦРМС, науковці нашого університету, експерти та представники ЗМІ.

Виконавчий директор Закарпатського регіонального відділення Асоціації міст України Іван Ревтій подякував за співпрацю, а проректор альма-матер Мирослава Лендєл відзначила вагомую роль молоді закладу в місцевому

КОНКУРС

Визначено призерів
конкурсу «Краці
підручники та навчальні
посібники за 2017 рік».

Переможців обирали за трьома напрямками. Найактивнішими виявилися автори-гуманітарії, які презентували 10 праць. У результаті перше місце розділили підручник «Латинська мова» (М.Ухаль) та навчальний посібник «Макроекономіка: теорія і практикум» (В.Шинкар, С.П'ясецька-Устич). Друге місце здобули «Історична граматики української мови» (О.Тимко-Дітко, Ю.Юсип-Якимович) і «Видання підручників та навчальних посібників нового покоління» (І.Артьомов). У трійці лідерів — «Управління інноваційними проектами» (Н.Пойда-

самоврядуванні, зокрема говорила про стратегію розвитку місцевих громад. А ще наголосила: УжНУ є платформою для дискусій, які формують суспільство.

Богдан Андрій, ужгородський міський голова та керівник Закарпатського регіонального відділення Асоціації міст України, зауважив щодо результатів роботи громад та змін у місцевому бюджеті, ураховуючи й ОТГ, що сприяє розвитку економіки в цілому.

Книжковий
«Оскар» УжНУ

Носик, І.Черленяк) та «Основи національної економіки, економіки регіонів і фінансової системи України» (Н.Пойда-Носик, Н.Лийзо).

У номінації «Природничі науки» кращими визнали посібник «Неруйнівні методи контролю» (Л.Сусліков, І.Студеняк) та видання «Недеревні ресурси» (А.Мигаль, В.Бокоч).

Відзнаку здобуло єдине представлене на конкурсі електронне видання — «Лекція-презентація» (В.Нелюбов, О.Дубів, О.Куруца).

Проректор із наукової роботи І.Студеняк побажав авторам успіхів і закликав долучатися до конкурсу.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Були й інші доповіді, розгорталися дискусії. У підсумку учасники прийняли резолюцію, яку надіслали Закарпатській ОДА й Закарпатській обласній раді, запропонували наступного місяця організувати круглий стіл з усіма головами ОТГ, аби вирішити наявні проблеми та реалізувати в країні новий етап децентралізаційної реформи на 2019 — 2020 рр.

Тетяна ЛЕСЮК,
студентка відділення журналістики.

НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

Віктор МОТРУК —
доцент кафедри
полікультурної освіти
та перекладу факультету
історії та міжнародних
відносин УжНУ,
журналіст, відомий
в Україні перекладач
із французької.

«Президентів Французької Республіки,
панові Емманюелю Макрону.
Єлисейський палац. Париж. Франція...»,

або Неочікуваний подарунок до ювілею викладачеві УжНУ з міста над Сеною

Допускаю, отже, що у Віктора Петровича б'ється, так би мовити, два серця. Одне — громадянина й патріота своєї держави (невипадково полюбляє українську вишиванку вдягати!) А інше — сповнене любові до Франції, її відомих діячів, зокрема політиків, письменників, творів яких перекладає вже не одне десятиліття. Так само цілком закономірно, що В.Мотрук уважно стежить за всім, що відбувається в цій західноєвропейській державі.

Отож скажімо, коли арабські фундаменталісти два роки тому, 7 січня 2015-ого, розстріляли в Парижі редколегію популярного французького сатиричного журналу Charlie Hebdo, жертвами чого стали 12 журналістів, і вся Франція сумувала, наш викладач, котрий віддав служінню французькій мові й культурі майже сорок років життя, вирішив долучитися до співчуття, що надходили з усього світу. Убрався в українську вишиванку, написав мовою оригіналу на аркуші А4 слова співчуття й підтримки французькому народові, узяв той папір у ліву руку, а в праву — українського прапорця, попросив сина сфотографувати й надіслав знімок до редакції газети Nouvelle République («Нова Республіка»).

А коли в середині листопада 2018 р. у Франції вибухнув Рух «жовтих жилетів», відправив листа... президентові Франції Емманюелю Макрону! Віктор Петрович написав, що, добре розуміючи соціальні проблеми звичайних французів (бо й українці їх гостро відчувають), усе ж рішуче засуджує дії радикально налаштованих протестувальників. Їх французизи називають casseurs — наскочники, грабіжники, щось на кшталт футбольних хуліганів або «тітушок» доби Майдану, які руйнують історичні пам'ятки, розбивають вітрини магазинів, кав'ярень, ресторанів і грабують, у такий спосіб демонструючи аморальність, неповагу до культурних цінностей народу, ганьблячи Францію перед світом.

Автор листа зазначив, що в Україні громадяни також протестували на Майдані, вимагаючи від тодішньої проросійської влади свободи думки, можливості вільного пересування світом, вступу до ЄС, у гроно демократичних країн Європи. Однак протестні акції не супроводжувалися гра-

біжництвом і руйнуванням, як у частини французьких «жовтих жилетів», а відбувалися мирно. Віктор Петрович побажав успіху президентові Франції в подоланні кризи (до речі, незважаючи на протести, рейтинг Е.Макрона за останній місяць зріс на 4 %) і принагідно вітав главу держави з днем його народження. А ще навів у листі цитату геніального французького письменника й громадського діяча Віктора Гюґо: «Світом рухають три основоположні слова: «могти», «знати», «уміти». В.Мотрук висловив впевненість, що президент Е.Макрон може, уміє й знає, як вирішити проблеми, що постали перед Францією, і закликав зробити це якнайшвидше, щоб у країні запанували мир та злагода. Також привернув увагу месьє

Макрона до мовної проблеми, а саме до становища чудової французької, яка, на превеликий жаль, щороку поступово зникає з програм української середньої та вищої шкіл. І попросив ужити належних заходів, аби не допустити остаточного вимирання мови, а отже, і високої французької культури, яка впродовж віків панувала у світі.

Насамкінець Віктор Петрович побажав процвітання дружньому народові, із котрим український пов'язаний іще від IX століття, коли донька Ярослава Мудрого Анна вийшла заміж за короля Генріха I й стала королевою Франції. Здавалося б, на сказаному можна поставити крапку. Але ні! Історія листа Е.Макрону мала продовження. На початку 2019 р. Віктора Петровича чекав сюрприз —

пакунок із Франції. У ньому був подарунок від президента країни — найновіший глумничий словник французької мови Le Robert illustré 2019. За збігом обставин це сталося після ювілейної дати народження В.Мотрука. Адресат, звісно, був дуже радий презентові, бо надіслане видання полегшить роботу з перекладу французької літератури, що викладач продовжує здійснювати, оприлюднюючи плоди праці в журналі іноземної літератури «Всесвіт» та в книжках, які щороку готує до друку. Так, у послужному списку (до речі, Віктор Петрович — єдиний перекладач із французької на Закарпатті) українською постали вірші одного з кращих франкомовних поетів ХХ ст. Ж.-Л.Годо, літераторів регіону Овернь, опо-

відань та новел П.Ленара, Ш.Кро, Е.Базена, Вольтера, К.Гранже, Р.Мерля, політичного памфлету одного з авторів Загальної декларації прав людини, знаного французького громадського діяча С.Есселя, філософських есеїв Ж.-П.Бару та Л.Марена з проблем насильства / ненасильства в трактуванні Ж.-П.Сартра та А.Камю, книжка вибраних творів відомого романіста й новеліста Г.Шеро та інших.

А в шухляді — нові, уже готові переклади: кіноповість письменника з Бургундії Ж.Божка «Дволапий час» та публіцистична книжка відомого політика, одного з лідерів французької «студентської» революції 1968 року й депутата Європарламенту від французьких «зелених» Д.Кон-Бендіта з інтригальною назвою «А може б, нам ліпше розпустити політичні партії?!» На жаль, пошук меценатів для видання цих книжкових новинок, за словами ювіляра, «справа ой яка непроста!»

Водночас переклад, як зазначає англійський письменник ХХ ст. Е.Берджес, — не лише переклад слів, лексик; це також уміння донести читачеві багатство культури народу, із мови якого переклад виконується. Часто, щоб правильно передати українською всі відтінки написаного чужомовними авторами тексту, одного лише знання мови недостатньо. Потрібно мати ще й знання культури в широкому розумінні, тому В.Мотрук продовжує вдосконалювати перекладацьке вміння, накопичує багаж культурологічних знань. А все для того, щоб вітчизняний читач, який триматиме в руках переклади, подумки подякував за нелегку працю — донесення до українців духовних надбань французького народу.

Вітаючи Віктора Петровича з ювілеєм, хочу від імені редакції газети «Погляд», викладачів і студентів УжНУ побажати втілення в життя нових перекладацьких проектів, щоб Франція та Україна, які хоч і розташовані на протилежних кінцях європейського континенту, але близькі культурами й суто людськими прагненнями та мріями, стали ще ближчими. **Володимир ТАРАСЮК,**
«Погляд».

НАУКОВЕ

Кажуть, новий рік варто розпочинати, заповнюючи планер подальших буднів знаковими подіями. Утім, не менш важливо вдало завершити вже розпочате. Саме на 360-ий день року викладачі у студенти факультету історії та міжнародних відносин підготували науковий семінар, який присвятили 700-літтю приходу відомої родини Другетів, котра панувала в Ужгороді понад 360 років.

Династія дбала про культурний розвиток міста. І нинішні його візитівки — справа рук Другетів, зокрема площа Корзо, Ужгородський замок, єзуїтська колежія (сьогодні це юридичний факультет УжНУ)... Невипадково, аби показати вагомий вплив знаної родини на наш край, історики альма-матер науковий семінар назвали так: «Італійський слід у нашому Середньовіччі». Хоч семисота річниця припала на осінь 2018-ого, та семінар ужнівці перенесли на останні дні року, що минув. Старший викладач кафедри нової і новітньої історії та історіографії Сергій Ганус зазначив: «Це приємно та

На 360-ий день року – понад 360 літ

І все за один семінар в істориків

Фото Сергія ГАНУСА

Злет Другетів за доби Анжу. Дешифровка геральдичного коду.

показово: ми не забули, виконуємо своє призначення, реалізуємо його й віддаємо належне тим, хто зробив внесок у те, аби наше місто набуло сучасного вигляду».

Династія причетна до багатьох туристичних цікавинок Закарпаття. Наприклад, до Горянської ротонди (біля неї є фундамент палацу Другетів), яка, за даними археологів, була домовою церквою маєтку відомої родини. Остання культивувала й вирощування винограду: ви-

ноградарство — теж візитівка краю (згадану рослину зображено навіть на сучасному гербі Ужгорода).

Другети мали неаполітанські корені, були в числі наближених до короля Угорщини Карла I Роберта (він, до слова, син неаполітанського короля), тож у володіння й отримали Ужгород та кілька прилеглих земель.

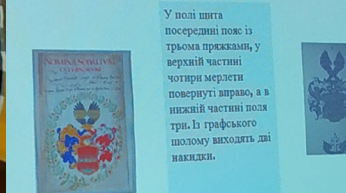
Під час семінару виступали досвідчені науковці (як ось профе-

сор Сергій Федака) та студенти. Скажімо, другокурсник Дмитро Магалас досліджував походження родини Другетів. Зокрема, у розвідці використовував новітні методи: «Є міжнародний сайт генеалогічного дерева відомих сімей (бо європейці досліджують відомі родини), і там повністю висвітлено родовід Другетів».

Учасники семінару обрали

Зображення старовинного герба Другетів

хронологічний принцип виступів — від витоків Другетів до їх занепаду як роду. Якщо коротко, то за один науковий захід ужнівці згадали всю, понад 360-літню, історію панування відомої родини в нашому краї. Притому на 360-ий день року. Тож знакових подій в альма-матер у 2019-ому точно не бракуватиме...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

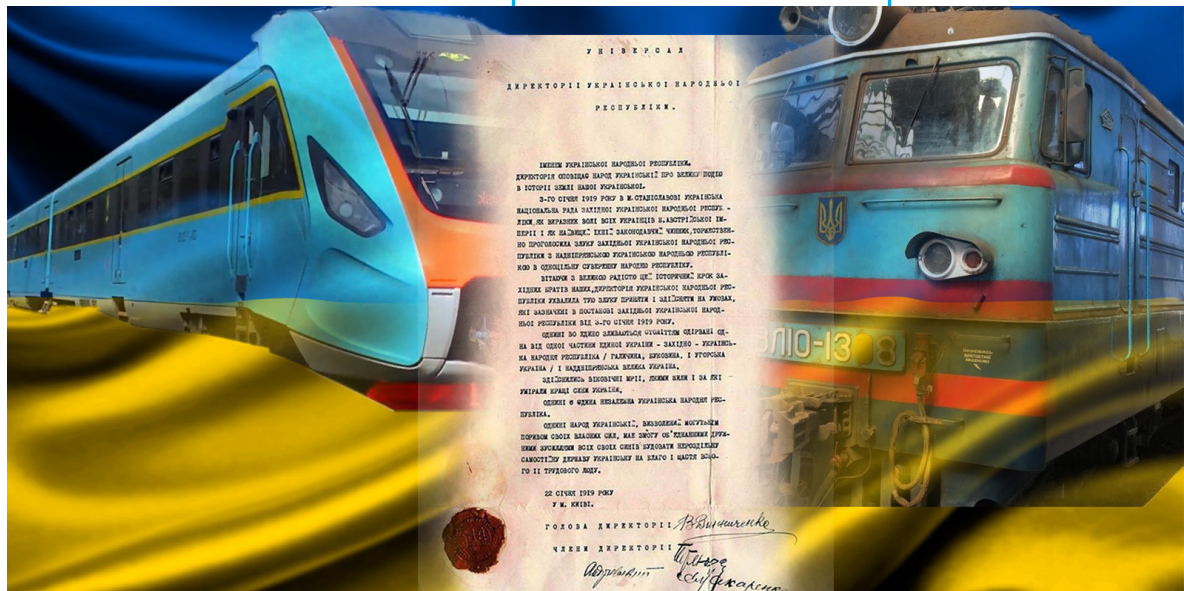
АКЦЕНТИ МІСЯЦЯ

22 січня. Годинник пробиває 12:00. Морозне повітря огорнуло країну, що замайоріла жовто-блакитними барвами... Таким описували очевидці Велику Злуку 1919 року й аналогічну картину (збігся навіть час!) на прикладі Ужгорода я побачила тепер, 2019-ого, коли місто відзначало День Соборності. Наче між цими днями катком покоління, трансформацій і не збиралося проїжджати ціле століття... У державі наполюхано зміновалися «назви» та «обгортки» у вигляді нових облич, форм і способів правління, самі ж «зукерки» спокійно мандрували літама, дразнячи солодким запахом справжньої національної єдності. А ось зняти з престолу недоторканості істинну соборність і дати її спраглому абсолютній волі народів не вдалося досі. Мабуть, соборність ще не пройшла всі стадії ініціації на українських просторах.

«...людина насмілюється діяти всупереч природним інстинктам і відкриває в собі можливість руху в напрямку до свідомості» — так про психологічний аспект ініціації зазначено в однойменному романі української письменниці Люко Дашвар. Якщо екстраполювати це на поле політичної гри, то стає очевидною відповідь на запитання: чому незалежність, що має за плечима вже 28 років, досі не може забезпечити державу такою потрібною єдністю? Соборність та унісон на духовному рівні — поняття близькі. Ідеться про «морально-філософський і соціальний принцип, фундаментальними положеннями якого є: відповідальність усіх за всіх, єдність індивідуального і загального, взаємне духовне збагачення і розвиток та інше» (так подає дефініцію «соборності» «Вікіпедія»). Утім, наведена патетика й реальність — як ситий голодного не зрозуміє.

Кажуть, риба гніє з голови: єдністю навіть не «пахне» в політичних «вершках». Хоч які там «вершки»? Швидше звичайне молоко. І йому до процесу збирання ще далеко. Бійки, що влаштовують у єдиному законодавчому органі державної влади, — яскравий приклад «консолідації» в ім'я добра народу! Звісно, конфронтація поглядів — явище нормальне, але коли є конструктивний діалог,

Економ- чи бізнес-клас: який вагон обирає ваша соборність?

а не тоді, коли діє формула «хто любиться — той чубиться».

Слід неабияк примружити очі, аби побачити єдність політичних еліт та суспільства. «Україна має талант!» Шонайменше — ораторський. Один ж одним вишкочувати в чергу на кастинг громадської довіри політики, розкидаючи наліво й направо обіцянки. До речі, складаючи присягу, народні депутати промовляють: «Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу. Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників». Гм!.. Добробут народу? Доки в декого щоденну стомівку планів першим передбачувано пробігає бажання наповнення власних кишеней, іншим за 1400 грн пенсії потрібно викласти 2400 за газове опалення взимку (нешодавно скаржилася знайома). Ось і маємо високі принципи, де панує «відповідальність усіх за всіх, єдність індивідуального і загального, взаємне духовне збагачення». Поділ по-братньому. Тільки коли ту більшу частину спрямуєш точно не братові... Звісно, рівність — поняття, від якого віддає аморфністю, і всі однакові априорі бути не можуть; утім, хіба варто говорити про бодай елементарну єдність, коли одні жирують, інші ледь виживають? А народна мудрість учить: «Якщо народ єдиний, він непереможний». Думаю, це переконливий аргумент, аби кожному провести ревізію власних учинків.

Коли ж узяти лупу й старанно дивлятися, то можна розгледіти деякі паростки єдності між звичай-

ними українцями. Не маючи в достатку для себе, наші співвітчизники готові поділитися з ближнім навіть останньою крихтою хліба. Це показали Євромайдан, війна... Низько вклонитися слід насамперед волонтерам, які забезпечували (і продовжують так робити!) військових на Сході амуніцією, їжею, листами підтримки, доки чухали потилицю, де знайти кошти, політичні «ешелони». А пенсіонери віддавали гроші, які відкладали на «чорний день».

До слова, нещодавно натрапила на дослідження Гентського університету про корисність волонтерства в різних аспектах. За словами професора Сарі Віллемс, у добровольців покращується самооцінка, самоефективність, що належать до психологічних ресурсів, та соціальна інтеграція. Крім того, волонтерська робота позитивно впливає на фізичну й когнітивну активність, зокрема здатна захистити від деменції на схилі літ (Volunteers are in better health than non-volunteers // ScienceDaily. — March 9, 2017). Відрадно, що й в Ужгородському національному університеті безперервно змінюються покоління добровольців, а наприкінці 2018-ого у виші створили спеціальне об'єднання — волонтери УжНУ.

Зовсім не хочеться додавати ложки дьогтю у вищесказане, проте в Україні не завжди соборними є слово та дія. Нині іноді безглуздо змагаються регіони, області за скрипку першості, у кого смачніше вино, ароматніша кавка, довша аляя, більше музеїв чи краще звучить пісня... Це мені нагадує ситуації, коли керівники різних рівнів замість того, щоб згуртувати сили

й, відкинувши всі лаври, скромно робити щось корисне для своїх установ, у кращому випадку лише перемивають одні одним кісточки, у гіршому — уставляють палки в колеса, а в зовсім поганому варіанті розвитуку подій — здатні перегризти горло опонентам. Ніхто не ідеальний, зате всі унікальні в чомусь маленькому, що творить велику культурну спадщину соборної держави. І потрібно спільно працювати заради однієї ідеї — укріплення всіх форпостів своєї держави.

Пригадує: «...Віднини во єдино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України — Галичина, Буковина, Закарпаття і Наддніпрянська Україна. Здійснилися віковічні мрії, для яких жили і за які вмирили найкращі сини України»? Ці слова з тексту Універсалу Директорії урочисто виголосив Федір Швець 22 січня 1919 року. Якщо телепортуватися зі 100-річної ейфорії (хоч, здається, цьому поняттю ніколи не вийде термін давності, задукує бодай Помаранчеву революцію або ж Євромайдан) і впасти в обійми холодної реальності (з АТО, численними українськими полоненими, загалом тими, хто по той бік ґрат у країні-агресора...), то чи за таку єдність проливали кров «найкращі сини України»? Коли в безпеці 99, а на краю життя — одна людина (як у тій біблійній притчі про овець), то вся нація повинна подаватися на пошуки чи допомогу тим, хто цього потребує. Ось таким є справжній вияв єдності.

Соборність транслюється на українських просторах у різних формах. Зокрема, у мовному. Правда, сім'ю впізнають за однакою прізвищем? А націю так само за мо-

вою — потужним об'єднувальним фактором. У погоні за модними іншомовними словечками не слід утрачати своєї автентичності. Це ж стосується й імен, якими нині називають дітей. До слова, нещодавно Головне територіальне управління юстиції (Київ) оприлюднило цікаву статистику: «...при державній реєстрації народження дітей у місті Києві стали: жіночі імена: Софія, Злата, Марія, Мілана, чоловічі імена: Максим, Артем, Олександр, Дмитро» (justicekyiv.gov.ua). Головне — не переходить межу й, орієнтуючись на масовість, не втрачати здорового глузду. До цього зацикало одне із закарпатських видань 1930-их років. Так, газета «Свобода» повідомляла: «Там завели діявольський винахід: «масову людину»... Людей женуть на всякі віча, збори, засідання — безнастанно щоб людина не була сама, тільки все в масі» ((Н. 3.) Діявольський винахід. — Свобода. — 1930. — Ч. 4. — 23 січ. — С. 3).

Вагомою історичною подією, яка також вплинула на об'єднання українців, стало вручення томосу про автокефалію української церкви на початку 2019-ого. Водночас і тут знайшлося місце для яблука розбрату. За результатами опитування соціологічної служби Центру Разумкова разом із Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва з 19 до 25 грудня 2018 року, у всіх регіонах України (крім Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей), 43 відсотки респондентів «за» створення помісної автокефальної православної Церкви, а 22 % не підтримують таке рішення. Утім, час розкидати каміння і час збирати його...

Пригадує легенду, коли Бог роздавав таланти різним державам, а Україні-дівчині дістався неюжнинний дар у вигляді пісні? Тоді ж, напевно, Усевішній і наділив націю викресаною з вічності нескореністю та нестримною жагою до волі. Тож і вимоги до нас більші. Наче в притчі про таланти: «Бо кожному, хто має, дасться і примножить; а в того, хто не має, відніметься і те, що має». Доля кепкувала чи зартовувала, кидаючи з пащі одних імперій до інших, водночас показувала промені світла в кінці тунелю. Як ось 22 січня 1919 року, у день проголошення акту Злуки Української Народної Республіки й Західноукраїнської Народної Республіки. 100-річчя цієї дати символічно нагадує: державна єдність формується із собору душ (які так закликав зберігати Олесь Гончар!) кожного з нас. Сумніваюся, що хтось, маючи гроші на мандрівку у вагоні бізнес-класу, поїде економ-варіантом. Соборність у нас! Питання лише в тому, куди її спрямує акт злуки кожного українця, сформований із прагнень та вчинків...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Фото Гонни ФЕЛЬД

РОБОЧИЙ ВІЗИТ

Не лише поспілкуватися...

Ректор УжНУ В.Смоланка разом із проректорами М.Лендзел та Д.Соймою відвідали географічний факультет.

Керівництво УжНУ, яке виступило ініціатором подібних зустрічей, оглянуло матеріальну базу підрозділу, обговорило питання, пов'язані з її покращенням. Зокрема, зважаючи на інформацію декана Івана Калинича щодо проблем, із якими стикаються географи. Своєю чергою, завідувач кафедри фізичної географії та раціонального природокористування Степан Поп наголосив і на пріоритетності наукової діяльності.

В.Смоланка відповів на запитання працівників факультету. Притому зазначив: теперішнє фінансове становище вищу дозволяє поліпшувати матеріально-

технічну базу закладу, зокрема й здійснювати вагомий обсяг ремонтних робіт. У цьому, до речі, можна було переконатися й на прикладі «Погляду». Так, Володимир Іванович дав розпорядження до ювілею нашої газети знайти аудиторію на філфаку, куди невдовзі перебазується редакція часопису, і зробити там ремонт. Проректор М.Лендзел спільно з деканом філфаку Г.Шумицькою та з головним редактором «Погляду» В.Тарасюком оперативно узгодили вибір такого приміщення, урахувавши навчальний статус газети. Водночас Д.Сойма тут же залучив до дії виконроба та його підлеглих. Отож невдовзі сподіваємося на новосілля, а поки дякуємо керівництву, яке з розумінням узялося за вирішення й наших проблем!

Інф. «Погляду».

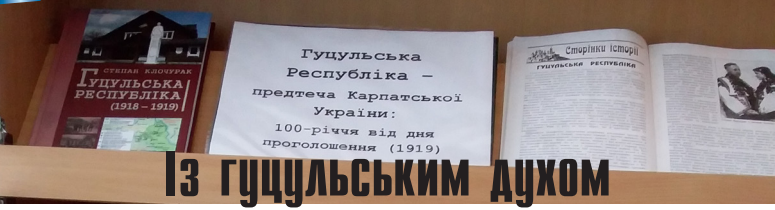

На фізичному факультеті 26 магістрів отримали дипломи. 14 — із відзнакою! До випускників звернувся декан Володимир Лазур, давши їм життєві настанови та сподіваючись на нові звершення молоді. А ось від імені останньої до присутніх звернувся Йосип Логачов: «Насамперед хочеться від нашого колективу привітати викладачів, фактично вже колег. Широ дякуємо за терпіння, доброту, виховання та знання». Позитивні емоції, усмішки, слогоди про неповторне студентське життя, без сумніву, зігрвали душу випускникам.

Анатолій ФУТИНЕЦЬ,
студент відділення журналістики.

Від редакції: продовження теми — на стор. 7.

ВИСТАВКА

Із гуцульським духом

У відділі карпатики Наукової бібліотеки УжНУ розгорнули виставку під назвою «Гуцульська республіка — предтеча Карпатської України: 100-річчя від дня проголошення (1919)».

Як зазначила завідувачка відділу Марія Чорній, тема експозиції є актуальною, особливо серед істориків. Отож вирішили дати змогу відвідувачам ознайомитися із відібраними матеріалами й у лютому. Адже саме тоді на факультетах продовжать навчання в новому семестрі, і, зокрема, студенти змогу краще ознайомитися

з цікавим минулим рідного краю. Тим часом у красназвочному відділі планують нову виставку. А саме: у рамках IV Міжнародних читань «Олена Рудловчак — науковець, педагог, журналіст», які організовує кафедра української літератури до 100-річчя званої діячки-професора. Крім того, надійшла пропозиція з Києва, із Музею книги і друкарства України, узяти участь у виставці «Книжкова та рукописна спадщина Східної Європи: до 200-річчя українського національного відродження на Закарпатті». Отож у бібліотекарів і в період відносного студентського затишшя активна пора діяльності.

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

КОНКУРС

Наприкінці старого року компанія Kaggle оголосила конкурс TRAVELING SANTA 2018 — PRIME PATHS, у якому взяла участь команда TEAM OF TEAMS. У складі колективу був і доцент кафедри системного аналізу та теорії оптимізації УжНУ Сергій ЧУПОВ.

НА ВЧЕНІЙ РАДІ

«Погляд» інформує про основні питання, які розглянув головний колегаційний орган УжНУ наприкінці минулого року.

Декан інженерно-технічного факультету Іван Туряниця доповідав про діяльність підрозділу, який очолює. Сучасний ІТФ — 5 кафедр (комп'ютерних систем та мереж, технології машинобудування, приладобудування, міського будівництва і господарства, електронних систем). У підрозділі здобувають фах майже 600 студентів (із них понад 450 — на денній формі). 2018 року на бакалаврат зарахували близько 110 юнаків і дівчат, до магістратури — 90. Водночас учена рада рекомендувала підрозділу активізувати профорієнтаційну роботу, зокрема серед випускників коледжів.

Основні питання січневого засідання вченої ради присвятили огляду результатів наукової діяльності та атестації здобувачів вищої освіти в 2018 році.

Проректор із наукової роботи Ігор Студеняк повідомив: торік 109 кафедр 20 факультетів, українсько-угорського навчально-наукового інституту, НДІ, лабораторії, центри здійснювали 21 проект (державне фінансування — 8 млн 120 тис. грн).

Головні досягнення 2018-ого в науковому аспекті — відкриття в УжНУ одного з восьми в Україні центрів колективного користування науковим обладнанням, здобуття відзнаки Web of Science Award у номінації «Установа з

ЗВІТ

На початку нового року в найбільшому залі УжНУ традиційно засідали Конференція трудового колективу, перед делегатами якого виступив ректор Володимир Смоланка зі звітом про діяльність у 2018 році. Захід розпочався виступом самодіяльної народної чоловічої хорової капели вишу «Боян».

Відтак слово мав очільник вишу: «Чотири роки тому ми розробили основні напрями роботи для розвитку, за якими й наполегливо працює наш колектив. Миттєвого результату досягти важко, але сьогодні бачимо здобутки праці: УжНУ стабільно вдосконалюється».

Слова керівника вишу підтверджує низка фактів.

ЗРОСТАННЯ ПОКАЗНИКІВ УСПІШНОСТІ. Так, Ужгородський національний університет посідає 25 місце — у консолідованому рейтингу, 12 — за «Скопусом», 17 — за «Вебометріком».

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ СПІВРАЦІ. Торік виш приєднався до Великої хартії університетів та уклав 17 угод з іноземними партнерами. До того ж найближчим часом заплановано реалізувати проект із пекінським вишем (Китай). Загалом нині підписано понад 70 договорів з іноземними партнерами. А підрозділи Міжнародної асоціації випускників УжНУ існують в Угорщині, Румунії, Польщі, США, Німеччині, Чехії, Японії, Ізраїлі.

СТАБІЛЬНЕ ФІНАНСОВЕ СТАНОВИЩЕ. У 2018-ому вперше надходження спеціального фонду за програмою підготовки

Як Сергій ЧУПОВ Санті допомагав

Конкурсанти отримали завдання комівояжера в різдвяній постановці. Зокрема: Санта виїжджає з Північного полюса, щоб устигнути привезти кожній родині подарунки. Було надано список зі 197679 міст та їх 2-D координати на мапі. Якщо на кожному десятому кроці шляху номер міста не виявлявся простим числом, тоді тривалість подорожі до наступного населеного пункту зрос-

тала на 10%. Організатори поставили умову: побудувати найкоротший шлях, яким Санта повинен відвідати кожне місто лише раз і повернутися на Північний полюс.

За результатами змагання, названа команда у світовому рейтингу посіла 9 місце! Вітаємо колектив і нашого колегу зокрема!

За інформацією математичного факультету.

Нагороджували, звітували...

Також Іван Іванович окреслив кадровий потенціал, матеріально-технічне й методичне забезпечення, наукову, виховну діяльність, співпрацю з роботодавцями.

Відтак Іван Артьомов звітував про функціонування навчально-наукового Інституту євроінтеграційних досліджень УжНУ. Упродовж 2014 — 18 рр. підрозділ виконав два науково-дослідницькі проекти на замовлення МОН України: «Кордони очима людей» за Програмою Європейського Союзу ЄІСП «Угорщина — Словаччина — Румунія — Україна» (2013 — 2014) та «Інноваційний університет — інструмент інтеграції в європейський освітній та науковий простір» за фінансової підтримки Міжнародного Вишеградського фонду ЄС (2015 — 2016).

До того ж започатковано випуск періодичних видань «Геополітика України: історія і сучасність» та «Міжнародний науковий вісник». Статтям, уміщеним у цих вісниках, присвоюється цифровий ідентифікатор DOI (серійний номер для постійної та унікальної ідентифікації об'єктів інтелектуальної власності). Вони також індексуються в базі Index Copernicus.

Діяльність підрозділів, про які йшлося, визнали успішною. Крім того, члени вченої ради затвердили навчальні плани здобувачів вищої освіти й теми дисертаційних досліджень, проголосували за присвоєння вчених звань науково-педагогічним працівникам нашого університету.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Про науку

найвищою ефективністю наукових досліджень», продовження доступу до міжнародних баз даних Scopus та Web of Science за кошти держбюджету, масштабне оновлення матеріально-технічної бази для наукової роботи. Так, оглядання придбали для вищезгаданого центру (на суму 3,5 млн грн), для фізичного, хімічного, біологічного, стоматологічного, медичного, медичного № 2, географічного факультетів (на близько 2,8 млн грн).

Крім того, у структурі бібліотеки вишу створено центр наукометрії та інформаційної підтримки досліджень. Варто додати: книгозбірня поповнила електронний каталог на понад 140 тис. записів.

У пріоритеті розвитку УжНУ — модернізація та інтернаціоналізація

кадрів (близько 213 млн грн) перевищили надходження загального (200 млн грн). Це, зокрема, дозволило виконати ремонтні роботи на 17 млн грн. За надання освітніх послуг було отримано 196 млн грн. Більшість закупівель здійснювали за допомогою системи Prozogo, завдяки чому вдалося зекономити 2,4 млн грн.

КВАЛІФІКОВАНІ КАДРИ. Нині в університеті трудиться понад 1270 науково-педагогічних працівників. До слова, торік уперше кількість професорів сягнула 150 осіб.

ЗРОСТАННЯ КІЛЬКОСТІ СТУДЕНТІВ. В альма-матер навчається близько 14 400 осіб (із них 6 тисяч — за держзамовленням). Щороку дедалі більше здобувачів фаху із-за кордону обирають УжНУ: нині їх — близько 1550, що на 440 перевищує торішні показники.

В.Смоланка зазначив: «Упродовж трьох останніх років ми набираємо понад 4 тисячі студентів. У 2018-ому, зокрема, зарахували понад 4240. Оминули демографічну яму, тому, сподіваюся, покращимо результати. Водночас налагоджена профорієнтаційна робота».

Упродовж 2018-ого із профорієнтаційними поїздками університету понад 200 освітніх закладів, гідно представили університет на VI Міжнародній виставці «Вища освіта», організували профолімпіади, День відкритих дверей, Літній університет. До участі в останньому в 2019 році залучать ще більше (60) найуспішніших десятикласників Ужгорода.

ОБСЯГИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. У 2018 р. виділе-

но кошти для фундаментальних, прикладних досліджень, проекти молодих учених. Рішенням Міністерства освіти і науки України створено 8 лабораторій в усій країні, одну з яких — на базі УжНУ. Ідеться про центр колективного користування науковим обладнанням «Лабораторія експериментальної та прикладної фізики».

У доповіді керівник УжНУ також звернув увагу на виховну й спортивну діяльність.

Звіт обговорили декан хімічного факультету Василь Лендзел та очільник факультету міжнародних економічних відносин Микола Палінчак. Конференція трудового колективу схвалила звіт ректора й визнала роботу в минулому році задовільною.

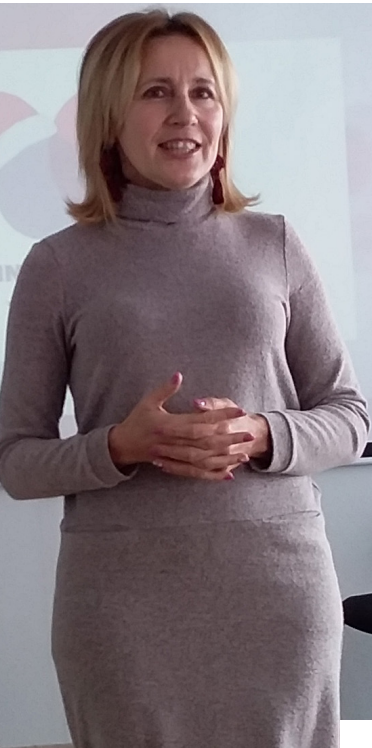
У 2019-ому для забезпечення стабільної діяльності й модернізації УжНУ виконуватимуть ряд завдань. Зокрема, оптимізуватимуть освітні навчальні програми, удосконалюватимуть системи підготовки фахівців із вищою освітою з урахуванням потреб ринку праці. Також формуватимуть внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в контексті імплементації норм законів України «Про вищу освіту» та «Про освіту». Серед планів — запровадження системи електронного документообігу й удосконалення електронних сервісів для працівників і студентів. У пріоритеті — модернізація матеріально-технічної бази для здійснення наукових робіт, інтернаціоналізація освіти й досліджень.

Насамкінець В.Смоланка побажав колективу успішної роботи в новому році.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Філологічний факультет по-родинному підсумував здобутки за рік

У ПІДРОЗДІЛАХ

Новорічно-різдвяні свята позаду, але так хочеться якнайдовше зберегти особливу атмосферу. Тому ми не поспішаємо виносити ялинки з осель та прибирати декор, купуємо мандарини, які в народі називають новорічним насінням... Допоможуть відчувати свято в будні й приємні спогади. Весела коляда, усмішки й щирі побажання... Таким пригадується урочистий захід на філологічному факультеті, де зібралися представники ректорату, викладачі, студенти й інші гості.

Фото Володимира ТАРАСЮКА

На початку деканеса Галина Шумицька згадала знакові для філфаку події, які відбулися торік. Як ось здобуття трьох міжнародних грантів, організація стількох же міжнародних конференцій, утілення нових освітніх програм, перемоги студентів у всеукраїнських конкурсах. Крім того, за сприяння ректорату й закордонних партнерів на філфаку оновлено окремі аудиторії, облаштовано комп'ютерно-лінгвафонний кабінет, установлено сучасні вікна на всьому четвертому поверсі, закуплено меблі... Як зазначив проректор із науково-педагогічної роботи Ігор Король, 2018-ий дав філфаку добрий фундамент для того, щоб наступний рік став іще успішнішим. А проректорка Мирослава Лендєл зауважила: торік і держава, і край, і університет, і філологічний факультет зокрема, стали сильнішими.

Ігор Іванович, Мирослава Олександрівна та Марія Яцків, випускниця філфаку, а нині очільниця Центру гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування УжНУ, побажали присутнім здоров'я, затишку, достатку, усього найтеплішого, найспокійнішого, а також завжди із задоволенням ходити на роботу. Своєю чергою, студенти на знак удячності подарували гостям новорічні атрибути та підготували ще один сюрприз. Так, після вітальних слів присутні стали свідками насиченого вертепного дійства, записаного поетесою Марійкою Підгірянкою майже сто років тому. Його відтворили студенти українського відділення під керівництвом доцентки кафедри літератури, завідувачки навчально-дослідницької лабораторії української літератури і фольклору Закарпаття Оксани

Тиховської. Із привітаннями виступили й представники спеціалізацій «Словацька мова і література» та «Чеська мова і література». Насамкінець неабияк потішила чоловіча хорова капела «Боян». Чудовий виступ змусив усіх підспівувати й не шкодувати долоней для гучних оплесків.

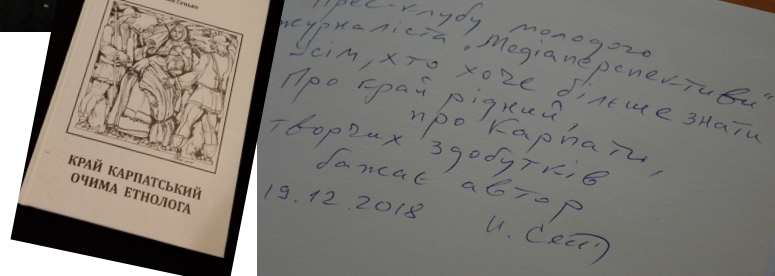
Співголовою профбюро викладачів і співробітників філологічного факультету, доцентка кафедри української мови Алла Галас подякувала хористам за майстерне виконання й подаровані моменти радості. По-родинному теплий захід завершили розмовами за солодким

столом. Одне слово, згадати є що! Зіграймося приємними спогадами, творімо нові моменти, ще яскравіші, та пам'ятаймо вислів Фредеріка Бегбедера: «Найкращі свята — ті, які відбуваються всередині нас».

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

«Край карпатський очима...» патріарха філфаку

У прес-клубі молодого журналіста влаштували круглий стіл «Край карпатський очима етнолог» — обговорення з погляду проблем міжетнічної комунікації науково-популярних студій доцента Івана СЕНЬКА. Захід відбувся в рамках проекту «Сприяння етнічній толерантності на Закарпатті шляхом запуску мультимедійної платформи».

Розпочав зустріч завідувач кафедри журналістики, професор Юрій Бідзіля. Він, зокрема, зауважив: «Закарпаття — мультинаціональний регіон, і проблема толерантного ставлення до національних меншин є актуальною, оскільки від кожного з нас залежить уявлення про закарпатців загалом». До обговорення міжетнічної проблематики також долучилася доцент кафедри словацької філології Леся Буднікова. Вона коротко розповіла про словацьке відділення, якому 2019-ого виповниться 25 років.

Відтак Юрій Михайлович запросив до слова доцента, фольклориста, крає- та літературознавця Івана Сенька. Він презентував нову книжку «Край карпатський очима етнолог».

Видання складається з чотирьох розділів. У ньому, за словами автора, розміщено матеріали, які

до 90-их років не могли бути опубліковані. Наприклад, у статті «Земля з іменем» І.Сенько з'ясує, хто використовав цю назву й чому вона стала вигідною. Річ у тім, що за радянських часів «Землею без імені» називали Закарпаття, яке залишалося маловідомим, поки край не приєднали до СРСР.

Праця І.Сенька побачила світ у видавництві «Карпати» за Програмою підтримки видання творів місцевих авторів, популяризації закарпатської книги та сприяння книгорозповсюдженню на 2018 — 2020 роки.

Наприкінці зустрічі педагог-науковець зізнався: мріє видати книжку про сім'ю.

На презентацію нового видання до прес-клубу завітала й доцент кафедри словацької філології, письменниця Тетяна Ліхтей. Вона поділилася спогадами про роботу Івана Михайловича на факультеті та зауважила, що саме завдяки І.Сеньку підрозділ реалізував чимало цікавих проєктів. Привітала з новим виданням автора і його колишня студентка, нині старшої викладач кафедри слов'янської філології та світової літератури Марта Демчик.

За дорученням голови прес-клубу й заступника голови Закарпатської обласної організації Національної спілки журналістів України Володимира Тарасюка Юрій Бідзіля нагородив Івана Сенька подякою від ЗОО НСЖУ.

Сюзанна ПЕТРИШКО,
студентка відділення журналістики.

Книжка, що об'єднала вівчарство, бокораство, соледобування, материнську мову, любов до отчого дому...

Після презентації книжки в прес-клубі «Погляд» вирішив окремо поспілкуватися з Іваном Михайловичем, котрого знають на філфаку УжНУ і як викладача літературознавчих дисциплін, і як науковця, і як активного дописувача нашої газети, а на Закарпатті — і як автора чи укладача майже 30 краєзнавчих видань.

Серед праць найвідоміші: «Келечин — рідне село Августина Волошина», «Заповнена анкета, або Життєпис Петра Лінтура», «Як то давно було», «Від часів Лабораця до сьогодні», та інші. І ось нова книжка. Вона, як видно вже з назви «Край карпатський очима етнолог», є продовженням науково-популярних пошуків дослідника на зазначеному краєзнавчому терені. А докладніше — ще й вустами автора в пропонуваному інтерв'ю.

— **Іване Михайловичу, коли виник задум книжки та як його реалізували?**

— Не вся книжка, а лише один розділ сформувався в середині 1980-их, коли до видавництва «Карпати» подав збірник фольклорних записів «Народна педагогіка». Та один рецензент-недоброзичливець майстерно «зарізав» рукопис лаконічною фразою: «Таку книгу треба видавати тільки зі всеукраїнських уснопоетичних творів, а не з крайових, як це зробив укладач». Та тільки-но в Україні було скинуто тягар цензури, зміг у часописах «Новини Закарпаття», «XXI вік», «Тиса», «Карпатський край», «Наш рідний край» опублікувати науково-популярні розвідки за тематикою, яка в радянський час табувалася — про етнологічні погляди Олександра Духновича, Августина Волошина та Олександра Маркуша, про історію назв краю «Карпатська Русь», «Карпатська Україна», «Срібна Земля», про народні традиції святкування Різдва, Благовіщення, Великодня та інших релігійних свят. Із тих публікацій п'ятнадцятирічної давності й сформував чотири розділи

книжки: «Край русинів-українців», «Працею звеличені», «Народна педагогіка», «У нашій домі свято».

— **Чим відрізняється видання від попередніх краєзнавчих?**

— У дечому книжка, а конкретніше її перший розділ, є продовженням видань «Ментальність русинів-українців» (1996) та «Земля з іменем» (1998), але основу праці становлять три наступні розділи: етнографічний — про вівчарство, бокораство та соледобування, етнопедагогічний — про материнську мову та формування в сім'ї норм поведінки людини серед природи і в суспільстві, любові до отчого дому, та ще один — про народні традиції й вірування

об'єднуються тридцять різномірних фольклорознавчих, етнографічних, етнопедагогічних, літературознавчих, науково-популярних розвідок у видання, скажу: вони групуються за етнологічною темою Карпат. На це вказує й друга частина назви, запропонована видавництвом «Карпати» як дійсно об'єднувальною: «... очима етнолог». Таке іменування привітав і автор передмови Михайло Тивоदार, царство йому небесне. Своєю часу ми разом трудилися в Науково-дослідницькому інституті карпатознавства УжНУ, і з великою вдячністю згадую співпрацю з авторитетним українським етнологом. Тоді в закарпатських часописах я відстоював думку, що наш край — земля з іменем, що господарська діяльність, культурно-побутові традиції, народно-релігійна обрядовість, етнопедагогіка гуцулів, бойків, долинян і лемків Закарпаття особливі, своєрідні, але водночас і схожі, споріднені з такими ж явищами інших етнографічних груп соборної України.

— **У чому книжка стане корисною для студентів?**

— З оформлення й подачі матеріалів видно, що видання розраховане на масового читача, та знайдуть у ньому додаткову краєзнавчу інформацію й студенти гуманітарних факультетів, коли вивчатимуть сутність географічних назв, менталітет народу, функції усної народної твор-

чості, своєрідність народної педагогіки, звичаїв і обрядів, а студентам-журналістам видання підкаже, як із розрізаних газетно-журнальних публікацій, якщо їх розробляти тематичними циклами, можна укласти книжку.

— **Масте задуми реалізації нових творчих проєктів?**

— Якщо дасть Бог здоров'я й не відбере глузд, хотів би завершити роботу над книжкою «Слухай, сину...» — збірник фольклорних багатств мами й батька. А ще... Та згадав жартівливе: хочеш розсмішити Бога — скажи йому про свої плани. Усе ж, перекладовуючи Рене Декарта, зазначу: доки творю за комп'ютером, доти живу.

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

Фото Вікторії КЕНІДРИ

ПЕГАСОВЕ ПЕРО

Сьогодні гостю нашої традиційної рубрики є **Антоніна КРЕЧКО** — першокурсниця філологічного факультету.

Опановує українську філологію. Народилася 17 червня 2001 року в невеличкому селі Тур'я Пасіка, що на Перечинщині.

Маючи твердий характер, силу волі й рішучість, дівчина є ще й творчою натурою. Любить малювати, виготовляти щось цікаве, вивчати іноземні мови. Із дитинства захоплюється літературою, зокрема віршами. Особливо до вподоби студентці сторінки Срібної доби російської поезії. Мова про неповторні твори А.Ахматової, Б.Пастернака, М.Цветаєвої, С.Єсеніна та інших. У них бачить невичерпне джерело натхнення. І можливо, саме любов до лірики наштотнула викласти на папір власні римовані рядки.

Початкові поетичні спроби з'являлися у вигляді дитячих віршиків. Першою серйозною роботою авторка вважає написаний у 13 років вірш «До мами».

Пропонуємо ознайомитися з новим творчим доробком А.Кречко. Філософськи можемо впевнено сказати: у її віршованих рядках щось є!

«Повертайся живим»

ПОВЕРТАЙСЯ ЖИВИМ

Мої вітання, дорогий солдате!
Тобі пишу я з мирної землі,
Де не лунають постріли гармати,
Не чути залпів в ранішній імлі.

Тобі там дуже важко, я це знаю,
Бо ворог наш безжальний і страшний.
Я витримки і мужності бажаю

І вірю: ти повернешся з війни.

Вже зовсім очі виплакала мати.
Ні вдень, ані вночі вона не спить,
Чекає, коли ти зайдеш до хати,
Щоб знов тебе до серця притулить.

Повір, з тобою разом вся країна.
Ти про погане думати не спіши.
Я вірю: ми повстанемо з руїни,
І вщухне біль, палаючий в душі.

І знаю я, що ворога отого
Ти проженеш із рідної землі.
Твій подвиг пам'ятатимуть
ще довго
Українці і дорослі, і малі.

Я вірю: перемога уже близько,
На Україні знов настане мир.
А я за подвиг твій вклоняюсь
низько,
Бо не зазнали тут війни ще ми.

Нехай слова вірша тебе
зігріють,
Неначе сонце десь серед зими,
І подарують віру і надію
На перемогу і кінець війни.

Хай буде поруч із тобою
завжди
Молитва мами, наче оберіг.

І хай на Батьківщині лиш лунають
Пісні веселі і дитячий сміх.

Ти — захисник Вітчизни,
о солдате,
Через роки звання це
пронесеш.
Хай процвітає Україна-мати
Сьогодні і завжди — понад усе!

СТУДЕНТ

Гордо звучить звання «студент»!
Найщасливіший той момент,
Коли квиток студентський маєш,
В аудиторіях гуляєш...
Життя доросле вже настало!
Але цього, на жаль, замало.
Студент — це той, хто довгі ночі
Не стулить ні на хвильку очі,
Бо дуже добре те він знає,
Що викладач його спитає.
Нарешті сесія! Та ну...
Ось тут вже зовсім не до сну.
Вночі та вдень все вчить та вчить.
Як глянеш — серце аж болить.
Сказати можемо в цей момент,
Як виглядає наш студент:
Є під очима темні кола,
Слабкий, хода його геть квола,
Слухати лекції несила.
Бажання спати геть скосило.
Але щасливий цей момент.
Я все стерплю, бо я —
СТУДЕНТ!

НІЧ

Магічна ніч спустилася на землю.
На диво тиха і спокійна, чарівна.
І знов настала та пора таємна,
Коли сиджу біля вікна одна.
Я думаю вночі саме про те,
Про що я вдень подумати не зможу.
Днем все для нас звичайне і просте,
А ніч розкрити чари допоможе.
Чому усі під час розмов вночі
Розкривають все найбільш таємне?
Напевно, з неба зорі золоті
Чарівні сіють промені на землю.

Ми здійснюємо життєвий наш політ,
Летимо між хмар добра і зла.
І протягом польоту по житті
Завжди підтримують нас два крила.
Ті крила — то є рідні мати й батько.
Летіти легко, коли в нас є вони.
З одним крилом нам втриматися важко,
Та по землі це важче пішки йти.
Хіба в нас є на світі щось дорожче
Ніж наші рідні, друзі і батьки?
Та їх ніколи не замінять гроші!
Нехай пройнуть слова ці крізь віки!

Антоніна КРЕЧКО.

ДОБРА СПРАВА

Волонтеріат УжНУ відвідав Ужгородський міський територіальний центр соціального обслуговування, у якому нині проживає 35 людей.

Представники альма-матер потішили стареньких смачними гостинцями та колядами й подавали необхідні речі.

Діємо!

Це була перша поїздка волонтерів університету до вищезгаданих людей. Планують наступну (з урахуванням запитів мешканців центру) і щиро дякують усім працівникам та студентам альма-матер за допомогу й небайдужість, адже тільки завдяки ентузіазму ужнівців є простір для нових благодійних ініціатив.

Тетяна ЛЕСЮК,
студентка відділення журналістики.

ПРОЕКТИ

Створюємо «Дизайн спілкування»

Узалі вченої ради УжНУ відбулася знакова подія для спеціалізації «Реклама та зв'язки з громадськістю», запровадженої на філологічному факультеті чотири роки тому.

«Дизайн спілкування» мав на меті показати сучасні комунікаційні технології в дії. А саме — залучити до співпраці рекламу та піарну спільноту Ужгородщини, презентувати роботи студентів дебютного набору вищезгаданої спеціалізації.

Першою мала слово деканеса Галина Шумицька. Вона повідомила про декларацію намірів щодо створення ради стейкхолдерів (тобто зацікавлених сторін).

Організаторка заходу, доцентка кафедри журналістики Леся Поліха окреслила мету зустрічі — налагодження співпраці між викладачами, студентами та роботодавцями.

Відтак виступила четвертокурсниця Анастасія Нечипорук, яка представила проект ребрендингу факультету. Далі мали слово інші студенти. Родзинкою заходу стало поєднання нинішньої й майбутньої еліт рекламної діяльності Закарпаття за допомогою техніки особливого виду генд-мейду — стрінг-арту (з англійської — плетіння ниток).

Присутні передавали клубок ниток колом та говорили, за що люблять свою професію. Коло комунікації, як повідомила Леся Ярославівна, було сплетене для створення нових знайомств та професійних зв'язків.

Захід завершився підписанням декларації представниками рекламних та PR-агентств і кавуванням в уже по-справжньому дружній атмосфері.

Павло КОМПАНИЕЦЬ,
студент відділення журналістики (спеціалізація «Реклама і зв'язки з громадськістю»).

REALLY

Іноземець та... бібліотека

Одного дня я завітала до Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Ф.Потушняка. Саме в той час інших відвідувачів не було, та увагу привернув іноземець, який сидів у кінці читальної зали й зосереджено щось вивчав із розгорнутих перед собою книжок. Вирішила довідатися більше про любов закордонних студентів до книгозбірень.

Щойно подалася в бік юнака, як до мене підійшла працівниця обласної бібліотеки й сказала: серед найчастіших відвідувачів книгозбірні — іноземці, які навчаються в УжНУ. І Афтаб Аджам, третьокурсник медичного факультету № 2, — один із таких. Що ж мотивує приходити до бібліотеки? Саме з цього почала розмову. Скромно усміхнувшись, іноземець відповів: «Приходжу до бібліотеки двічі-тричі на тиждень, коли маю менше занять в університеті. Тут спокійно, тому добре вчитися. Крім пар, ще готуюся до «Кроку» та іспиту, який повинен скласти в Індії після завершення Ужгородського університету».

Афтабу подобається наше місто. Насамперед за те, що тут живуть люди, завжди готові поспішити на допомогу. До душі й Ужгородський замок, куди разом із викладачем Павлом Худішем ходили на екскурсію на 1 курсі в рамках «Історії української культури». Української мови співрозмовник поки знає зовсім трохи, але вчить її...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

НА ДОЗВІЛЛІ

Заняття в аудиторіях, на свіжому повітрі, практиці на різних виробничих, господарських, наукових, медичних, культурних об'єктах тощо Ужгородського національного університету, області та за кордоном, зокрема й за програмами подвійних дипломів? Так, усе це для студентів УжНУ в рамках навчання й стажування. Ще одна особлива сторінка спудейського життя — дозвілля.

Кожен юнак та дівчина, надто гід час насиченого навчального процесу, полюбляють приємно й корисно проводити час. Вільна хвилинка теж формує особистість. Участь у різних гуртках, конкурсах та секціях дозволяє студентам розвиватися. Наша молодь не є винятком. Ужнівці люблять подорожувати тому, що під

Не навчанням єдиним!

час мандрівок здобувають незабутні враження та нові знайомства. До прикладу, 2018-ого представники факультету історії та міжнародних відносин завітали, зокрема, до Бухареста, Стамбула. Європою їздили викладачі й студенти факультету іноземної філології, відвідавши Голландію, Німеччину й Польщу. Вихованці факультету туризму та міжнародних комунікацій ознайомилися з найтуристичнішим куточком України, де насолоджувалися кавою та львівськими смаколикками. Філафаківці, своєю чергою, улаштували літературознавчу експедицію та відвідали озеро Синевир. А знайомити першокурсників із містом, у якому вони навчаються, стало доброю традицією одразу для кількох факультетів, зокрема економічного, математичного, іноземної філології.

Із нагоди тижня студентства щорічно організують конкурсний фестиваль «Студентська осінь». На факультетах не обходиться й без Дня першокурсника, на якому обирають найкрасивіших та найкмітливіших дівчат, котрі ніколи не перестають дивувати.

Торік на факультеті туризму та МК конкурсанти захотіли відчувати себе героями улюблених фільмів та вручали «Оскара» за кращу жіночу та чоловічу ролі. Географи обирали не лише міс, а й містера. Уперше за чотири роки навіть такий суто чоловічий підрозділ, як фізичний, обрав свою красуню. А міс факультету міжнародних економічних відносин отримала корону й путівку до Амстердама.

Для того, аби краще познайомитися з першокурсниками, молодь полюбляє влаштовувати традиційні бограч-фесті. Один із них, особливо своєрідний, — «Інформаційна миска» в журналістів, де медійники змагаються в цікавих конкурсах та готують смачні страви.

Юридичний факультет відзначив професійне свято не лише приготуванням їжі на природі, а й виконанням пісень та фольклорними виступами. Фізичний підрозділ улаштував неформальну зустріч із першокурсниками за допомогою ігор, конкурсів і того ж бограчу. Факультет іноземної філології теж вирішив зварити названу смачну страву та познайомитися з новачками.

Щороку традиційно відбувається й чемпіонат Закарпатської ліги КВН, який не обходиться без участі та перемог команд УжНУ. Студенти створюють свої колективи, придумують цікаві сценки для гри. Наприклад, у цьогорічному чемпіонаті взяли участь географічний факультет («Десь Там»), економічний («Ва-банк»), філологічний («4-й поверх»), який став володарем Кубка Закарпатської ліги КВН) тощо.

Інтелектуальними здібностями студенти УжНУ «міряються» на брейн-рингу, змагаючись за головний приз — мудру сову, а спортивну майстерність демонструють на університетській спартакіаді, здобуваючи золотий, срібний і бронзовий кубки.

Молодь альма-матер — незмінні учасники конкурсу «Кращий студент Закарпаття». Цьогоріч його виграла другокурсниця факультету здоров'я та фізичного виховання Лілія Манзулич.

Щороку наші юнаки й дівчата не перестають дивувати талантами, майстерністю, креативом. Притому використовують дозвілля, щоб відпочити від навчання, набратися сил і просто змістовно, цікаво провести час.

Сподіваємося, що 2019-ий у сенсі вищезгаданого буде не менш насиченим!

Вікторія ГРЕБА,
студентка відділення журналістики.

Плідно розпочали рік на географічному факультеті. Дипломи отримали аж 68 магістрів. Із них 18 — із відзнакою! Випускник за спеціальністю «Лісове господарство» Василь Гвоздак зізнався: «Студентські роки найбільше запам'яталися цікавими практиками, на яких ми і навчалася, і цікаво проводили час разом із викладачами. Постійно влаштовували подорожі, де здобували чимало знань та навичок. Аналізуючи перебування в УжНУ, хочу передусім подякувати наставникам, котрі формували нас як особистостей, радо ділилися досвідом і вкладали його у своїх вихованців». Від себе додамо: хай усім магістрам щастить у самостійному житті!

Нових магістрів має й хімічний факультет. У самостійне життя пішли 35 хіміків та екологів, більше половини з яких (19!) отримали дипломи з відзнакою. Вручення відбулося в родинній атмосфері з напутнім словом наставників, зокрема декана Василя Лендела, та з урядним звертанням винуватців торжества.

Академічно виконаний Державний Гімн України, напутнє слово від деканеси Галини Шумицької, викладачів загалом, батьків, музичні вітання, вручення дипломів із відзнакою проректором УжНУ Мирославою Лендель, дипломів завідувачами кафедр, урядне слово від випускників, прихід цілими сім'ями й загальне фото на гздуку — таким запам'ятеється вручення дипломів філологам-магістрам. 89 випускників, із яких 9 — «червоних». Закарпаття й країна в цілому отримують вагоме філологічне підсилення!

Інф. «Погляду».

Фото Володимира ТАРАСЮКА

Фото: Медіацентр УжНУ

Фото Віталія ЗАВАДЯКА

ВІДГОМІН СВЯТА

За однією з версій, традиція була успадкована від Німеччини ще в першій половині XIX століття. Жителями інших європейських країн стала до вподоби завдяки

Що приховує різдвяний вінок?

Цей святковий атрибут на дверях першим готовий виказати, що у вашій оселі панує різдвяна атмосфера. Крім звичної функції — милувати око всіх, кого зустрічає, вінку притаманно ще кілька незвичайних властивостей.

оригінальності й тематичному наповненню. Однак сьогодні не кожен знає про справжній зміст та історію походження такої форми прикрашання оселі. Один із голонних символів вінка — коло — асоціюють із нескінченністю, а також із Богом. А використані вічнозелені хвойні рослини втілюють безмежне життя. Цікаво й те, що вінок символізує радість від прийому в домі гостей. Отож якщо вивісили зазначений святковий атрибут — будьте готові прийняти гостей!

До нашого часу дійшла легенда, яку вважають найімовірнішою передісторією виникнення вінка. Ідеться про те, як у Німеччині діти одного лютеранського притулку з нетерпінням чекали Різдва. Щоранку запитували у вихователя Йогана Віхнера, коли ж настане свято? Це й спонукало педагога створити своєрідний календар, який відлічував дні до приходу католицького Різдва. У пригоді стали старе колесо, ялинкові гілки та свічки. Щодня

на вінку запалювали чергову свічку, і діти могли точно порахувати, скільки залишилося до очікуваного свята.

Відтоді різдвяний вінок міцно ввійшли в життя європейців. Такі атрибути справедливо вважають найупізнаванішим символом адвенту — передріздвяного посту, який традиційно розпочинається за чотири тижні у вірян західного обряду.

Сьогодні різдвяний вінок із легкістю можна знайти чи придбати. Не важче й виготовити власноруч. Однак важливо пам'ятати в будь-якому випадку: це не просто святковий декор, а давній символ із глибоким змістом та історією.

P. S. При написанні цього матеріалу використано джерело: pasyorki.jimdo.com.

Данііл САМСОНОВ,

студент відділення журналістики.

ПРОЕКТ

У межах співпраці Асоціації міст побратимів Ужгород — Корваліс та Медико-соціального реабілітаційного центру «Дорога життя» ще в 2001 році започатковано проект TOUCH (Take one Ukrainian child's hand — «Візьми за руку одну українську дитину»).

Спонсорська програма ініційована подружжям Ремптоном та Сейброу Кілленами. Основною

метою діяльності проекту є мобілізація широкої громадськості, активізація благодійної роботи в

«Візьми за руку одну українську дитину»

інтересах дітей і юнацтва, які за різних умов та обставин потребують сторонньої допомоги. Восени мала нагоду відвідати своїх колег під час візиту до Сполучених Штатів Америки та відчувати безмежну підтримку й обмінятися досвідом. Щорічно з Корваліса (штат Орегон) до Ужгорода приїжджає

велика група американців-волонтерів — учасників проекту, котрі надають безцінну допомогу ужгородцям. І щоразу члени Асоціації міст-побратимів Ужгород — Корваліс працюють перекладачами, організаторами, ведучими різних заходів, а також розробляють власні соціальні та благодійні проекти.

Ольга КАЧМАР,

президент Асоціації міст-побратимів Ужгород — Корваліс.

АКТИВНІСТЬ

Наукова книгозбірня УжНУ склала цікавий рейтинг своїх відвідувачів.

Переможницею серед найактивніших стала студентка Г.Гичка! А взагалі до десятки увійшли:

1. **Галина Гичка** — факультет історії та міжнародних відносин (спеціальність «Історія та археологія»), 2 курс, видано 526 примірників книжок;
2. **Ірина Остапеч** — викладач факультету суспільних наук — замовлено 366 примірників;

3. **Зоряна Луканюк** — філологічний факультет (спеціальність «Українська мова та література»), 4 курс — 321 примірник.

4. **Михайло Рекрут** — факультет історії та міжнародних відносин, 6 курс — 310 примірників.

5. **Марія Менджул** — викладач юридичного факультету — 248 примірників.

6. **Руслана Кривенкова** — викладач факультету туризму та міжнародних комунікацій — 225 примірників;

7. **Ірина Нестерова** — викладач юрфаку — 198 примірників;

Або «Погляд» писав, як у День волонтера в УжНУ заснували волонтерат. Ця ідея виникла у викладачів і студентів, а реалізацію схвалили в Ужгородській міській раді.

Випускники університету, а нині відомі громадські діячі, представили чимало цікавих проектів, у запровадженні яких потребують підтримки. Так, Василина Марко розповіла про діяльність Центру «Вибір» (його працівники та волонтери вже майже два десятиліття надають різну допомогу особам з інвалідністю), Вікторія Жуйко — про діяльність Руху підтримки закарпатських військових, Іванна Сабо — про роботу Товариства Червоного Хреста на Закарпатті, Валентина Митровці поділилася досвідом співпраці з внутрішньо переміщеними особами (відомий багатьом проект «Сокоти свій ВАРОШ»). А про безпритульних тварин говорила Наталія Данильченко. Проекти, пов'язані з питаннями благоустрою не лише Ужгорода, а й інших міст області, реалізовує Закарпатське обласне товариство інвалідів, оскільки питання доступності стосується широкого кола людей. На цьому наголосила Марина Сташина-Неймет.

Отож молоді небаїдуха до чужих проблем, а отже, у країні будуть зміни на краще. Вони вже є!

Мальвіна КОНДРАТЬЄВА,
студентка відділення журналістики (спеціалізація «Реклама і зв'язки з громадськістю»).

Топ-10 бібліотечних читачів

8. **Вікторія Равлінко** — філологічний факультет (спеціальність «Українська мова та література»), 3 курс — 110 примірників.

9. **Тарас Довбак** — юридичний факультет (спеціальність «Міжнародне право»), 3 курс — 102 примірники.

10. **Юрій Дзялко** — економічний факультет (спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»), 3 курс — 98 примірників.

Наукова бібліотека УжНУ «пишається такими користувачами й щиро зичить їм навчальних та наукових успіхів». Приєднуємося!

ТАК-ТАКИ!

Університет змінює життя студентів

Після закінчення школи ставимо питання про обрання майбутнього фаху й шукаємо відповіді на нього. Як не помилитися у виборі професії та чим керуватися при цьому?

У кожного — свій «рецепт». Ось якими були думки окремих студентів... «Усе життя я мріяла вступити до Львівського національного університету, адже в ньому бачила чимало перспектив, і це була можливість опинитися якнайдалі від усіх. Та одного разу приїхала до Ужгорода в гості до сестри, побувала на її факультеті й зрозуміла, що це — моє місто, і я тут повинна досягти мети — стати психологом», — зазначила студентка другого курсу факультету суспільних наук (відділення психології) Вікторія Бенца.

Своєю чергою, першокурсник відділення журналістики Анатолій Футинець зізнався: «Читаючи новини про Ужгородський національний університет, я завжди уявляв себе на місці тих студентів, котрі відвідують квести, беруть участь у різних заходах і з нетерпінням чекав закінчення школи. Був упевнений, що навчатимусь саме в цьому закладі. Тепер, нарешті, мрія здійснилася!»

ВІДПОВІДЬ НА ЗАДАЧУ, ОПУБЛІКОВАНУ У ВЕРЕСНЕВОМУ НОМЕРІ ЗА 2018 РІК

Молодший брат, пішовши назад за рухом, побачив зустрічний вагон і застрибнув до нього. Коли цей вагон доїхав до місця, де очікував старший брат, останній теж заскочив. Невдовзі той же вагон наздогнав середнього брата, який ішов попереду. Усі три брати опинилися в одному вагоні й, звичайно, додому приїхали одночасно.

А ось якими враженнями поділилися студентка другого курсу (спеціальність «Геодезія та землеустрій») Ярина Крупа: «Моє місто — неймовірно емоційне, тож два роки тому вирішила вступити до Ужгородського університету. Тут чудово, із задоволенням навчаюся, відвідую спортивні гуртки, усебічно розвиваюся завдяки рідному географічному факультетові».

Студенти, із якими ще довелось поспілкуватися, зазначили: університет докладає максимум зусиль для заохочення молоді до навчання, розвитку. Крім лекцій, практичних, практик, написання робіт тощо здобувачі фаху допускаються до наукових, спортивних та інтелектуальних заходів, реалізують себе в численних громадських організаціях, ініціативах.

Ужгородський національний університет змінює життя студентів, допомагаючи знайти своє місце під сонцем.

Тетяна ГОЛЯК, Яна БУРДУН,

студентки відділення журналістики.

порівняно безтурботним та доволі прагматичним. Крім того, у рік Свині також цілком реально відновити старі й набути нових зв'язків, здобути прихильність долі, якщо виявляти наполегливість та діяти енергійно.

За будь-яких обставин усім бажаємо гарного нового року. Хай вас супроводжує процвітання, а не свині. Будьте щасливими, аби частя не потрібно додатково притягувати!

Богдан ЗІЛІНЕЦЬ,

Григорій ГИРЕВИЙ,

студенти відділення журналістики.

ІНІЦІАТИВНЕ

Благодійність як спосіб життя

УжНУ завжди славився та й нині славиться активними, небаїдушкими студентами. Вони часто виявляють ініціативу й беруть участь у різних подіях не лише наукового, навчального спрямування, а й у громадському секторі, зокрема пов'язаному з благодійністю.

Так, студенти факультету здоров'я та фізичного виховання долучилися до акції «Здай кров — урятуй життя». Уже впродовж першого дня донорами стали 48 викладачів та студентів. У розмові юнаки й дівчата різних курсів переконували: виконали почесну й важливу місію, адже в такий спосіб справді є можливість урятувати чиясь життя. Викладачі ж наголосували: схожі акції виховують повагу та додають гідності. Усі з упевненістю говорили, що роблять добру справу й у майбутньому також планують долучатися до подібних ініціатив. І до речі, студенти УжНУ в День соборності долучилися до акції донорів із 12 обласних центрів «Ланцюг милосердя».

СИМВОЛІЧНЕ

Ми вже попрощалися з 2018 роком. За календарем, 2019-ий носитиме назву Свині.

Востаннє рік Свині випадає на 2007 р. Цей знак є дванадцятим і останнім у китайському зодіаку. Варто зазначити, що елемент природи, який характеризує названий символ — «вода». Китайською коричнева свиня звучить як «чжу», що

виступає втіленням мужності та благородства. Не дивно, що майже в кожного в дитинстві була свинка-скарбничка. Адже людей, які народилися під цим знаком, за гороскопом, завжди супроводжують процвітання й багатство.

Щодо моди, то Свиня любить носити все м'яке та натуральне, зокрема із плюшу. Основний колір — чорний. Він уважається показником честі та гідності. Перший імператор Китаю, котрий здобув

перемогу над династією Чжоу, носив тільки одяг зазначеної барви. Водночас розповсюджені скарбнички у формі свиней. Але не потрібно сприймати буквально, бо виїде так, ніби «Свині притягують гроші», а це звучатиме як образлива характеристика.

За повідомленням сайту 24tv.ua, спіраючись на коментарі фахівців, 2019 рік обіцяє піднесення на фізичному й емоційному рівнях, повинен бути

«Погляду» в № 12 (217)

визнано: публікацію студентки 2 курсу відділення журналістики Тетяни ЛЕСЮК «І нехай увесь світ зачекає...» А найрейтинговішими за кількістю переглядів у «Фейсбуку» стали фото студентки 3 курсу відділення журналістики Тетяни БОЦЬ із благодійної акції «Погляду» в Закарпатському музеї народної архітектури і побуту Вітаємо авторок!

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням:

<http://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues>.

А з найважливішими матеріалами номера ознайомлюється на сторінці «Погляду» в соціальній мережі Facebook:

<https://www.facebook.com/uzhnu.poglyad>.

Якщо сказав: «Я не брав», то, отже, не віддасть...

- Тату, мені щось потрібно тобі сказати...
- Тільки чітко й лаконічно!
- Сто гривень.

ОГОЛОШЕННЯ

Колектив самодіяльної народної чоловічої капели «Боян» викладачів та співробітників УжНУ запрошує працівників університету повнити лави хору. Репетиції — щопонеділка з 16.00 на хімічному факультеті. Будемо раді прийняти нових членів (особливо із середовища аспірантів, науковців, педагогів) до нашого колективу.

Художня рада «Бояну».

Утрачений студентський квиток, виданий третьокурсниці факультету суспільних наук СТУПАК Маріанні Михайлівні, уважати НЕДІЙСНИМ.

Утрачений студентський квиток, виданий третьокурсниці факультету суспільних наук ГАН-ГУР Наталії Михайлівні, уважати НЕДІЙСНИМ.

Орган вченої ради Ужгородського національного університету.

Замовлення № 102.

Ціна — безкоштовно.

Виходить щомісяця.

Номер підписано до друку:

29.01.19.

Засновник і видавець —

ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

88003 м. Ужгород,

вул. Підгірна, 46.

Номер надруковано

у видавництві «А-прінт»,

46010 м. Тернопіль,

вул. Текстильна, 28.

Тел.: (352) 52-27-37,

0673501794.

Наклад 1000 примірників.

Формат А 3, 2 ум. друк. арк.

Адреса редакції:

88016 м. Ужгород,

вул. Університетська, 14.

Поштова скринька:

poglyad@uzhnu.edu.ua

Тел.: 0678808571.

Реєстраційне свідоцтво

ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор:

В.Ю.ТАРАСЮК.

Художній редактор,

кореспондент: О.М.БРАЙЛАН.

Коректор: М.Б.ГАРАЗДІЙ.

Відповідальність за зміст

публікацій покладається

на авторів.